

Follas do Cineclub | 08/11/2017

Os nenos lobo Ame e Yuki

(おおかみこどもの雨と雪 [Ōkami Kodomo no Ame to Yuki],

Mamoru Hosoda, Xapón, 2012, 117', VOSG)

02

[Tirado de: <http://cineultramundo.blogspot.com.es/2016/08/critica-de-wolf-children-mamoru-hosoda.html>]

Hana é unha nova estudante universitaria que un día coñece un misterioso mozo do que pronto descobre o seu gran segredo: é un home lobo. O cal non é obstáculo para que namoren primeiro e, despois, teñan dous fillos: Ame e Yuki. Con todo, o home lobo morre buscando comida e Hana debe criar soa aos seus fillos, metade lobos metade humanos. A vida para os tres na gran cidade é moi difícil e as autoridades preguntan por que non están aínda vacinados, polo que Hana toma a determinación de trasladarse ao campo, onde deberán colleitar os seus propios alimentos. Yuki desexa ir por fin a clase, cousa que Hana acepta a condición de que sexa capaz de ocultar a súa natureza. Ame, por outro lado, prefere máis a natureza e a compañía dun vello raposo que lle ensinará a supervivencia na natureza.

Desde o gran éxito que Mamoru Hosoda alcanzou con *A moza que saltaba a través do tempo* (Toki ou Kakeru Shōjo, Mamoru Hosoda, 2006) e ben afastados os tempos en que se dedicaba a varios menesteres nos universos *Bóla de dragón* e *Digimon*, o director sitúase nos primeiros postos dos directores de animación nipona (e tamén universal) que máis debemos seguir de cerca a súa carreira no futuro. Expectativas respondidas amplamente mediante tres películas que conforman unha especie de "triloxía sobre a familia" que supuxeron, por unha banda, grandes éxitos de público no seu Xapón natal e recoñecementos críticos por todo o mundo. Non é pouco nun campo onde os nomes lendarios (Hayao Miyazaki, Isao Takahata ou Katsuhiro Otomo), añorados (Satoshi Kon) ou prometedores (Hiromasa Yonebayashi) resoan con gran eco ata cando as producións dalgun dos deles quedan xa afastadas no tempo e non moitas producións niponas alcanzan estrenos masivos de xeito internacional salvo excepcións habitualmente coa forma do estudo cuxo logotipo é a inconfundible silueta do entrañable Totoro.

Esta "Triloxía familiar" comezou con *Summer Wars* (Sama Ouzu, Mamoru Hosoda, 2009), por unha banda unha historia que exploraba as posibilidades e perigos de Internet e as redes sociais mediante unha figura "trollésca" á cal debían combater fundamentalmente os novos protagonistas no campo da realidade virtual e, por outra banda, unha crónica sobre unha familia extensa e peculiar formada por múltiples personaxes. Quizais sexa esta a película menos redonda das asinadas por Hosoda aínda sendo recomendable o seu visionado, pero dende logo a súa "Triloxía" só podía ir a máis a partir de aí. Esperanzas confirmadas totalmente con "Os nenos lobo Ame e Yuki", segunda parte da "Triloxía", a cal é outra mirada sobre a familia, pero, tal como prometía o director nas entrevistas promocionais da súa anterior película, con menor número de personaxes e nesta ocasión centrándose nunha soa das figuras que normalmente forma unha familia.

No caso que nos ocupa, será a figura materna representada na moza Hana quen vivirá unha experiencia como de "conto de

fadas" tal como anuncia ao principio da película. Claro que un "conto de fadas" afastado de estereotipos e bastante singular ao presentarnos a súa historia de amor cun lobishome, o nacemento dos seus dous fillos Yuki e Ame e como Hana debe crialos soa coas dificultades que iso supón. Non só por ser unha nai soa ante as adversidades, senón pola natureza dos seus fillos, híbridos entre lobo e home que son capaces de transformarse en ambos estados segundo a situación. Unha historia cuxo principal atractivo son os paralelismos que Mamoru Hosoda e o seu guionista Satoko Okudera trazan sobre a vida real e como se poden identificar moitos espectadores co relato proposto.

Con Hana tendo que coidar aos seus dous fillos soa e tendo que ocultar o mellor posible a súa condición aos ollos de todo o mundo, *Os nenos lobo Ame e Yuki* vai converténdose aos poucos nunha homenaxe a aquelas nais que tiveron que sortear mil e unha dificultades soas ou con algo de axuda para poder saír adiante cos seus fillos adoptando as formas de comedia ou drama segundo o caso. O primeiro xénero mediante as divertidas transformacións de Yuki cando se enfada onde cambia con facilidade de nena a loba. O segundo principalmente mediante o personaxe de Ame e como a súa personalidade vai inclinándose cara ao seu lado máis animal, especialmente cos seus encontros cun mentor animal, un raposo vello, así como os seus contactos coa natureza. Á vez que Yuki vai mostrando tendencias máis "humanas", sendo capaz de integrarse o mellor posible dadas as súas circunstancias -as súas transformacións en loba que lle causarán algún desgusto e susto- no mundo dos humanos.

No medio dos dous nenos atópase unha nai que comparte con moitos pais da vida real o seu asombro de como os seus fillos van adoptando as súas propias personalidades sen que poidan impedirlo. Os nenos lobo Ame e Yuki convértese así nun comentario efectivo sobre nais e fillos co cal Mamoru Hosoda ofrece unha máis que admirable película realizada nun estilo sinxelo tanto na súa parte técnica -onde se utiliza fundamentalmente animación tradicional con algún efecto dixital ben integrado- como a nivel de guión. Integrando o mundo da fantasía na nosa realidade de xeito máis "natural" que en *Summer Wars* ou *O neno e a besta* (Bakemono non Ko, Mamoru Hosoda, 2015).

A seguinte e última película da "Triloxía familiar" de Mamoru Hosoda, *O neno e a besta*, propuña outra visión familiar que dirixía a súa atención á figura paterna. Talvez sexa este o título máis logrado desta triloxía ao conseguir conxugar as ambicións do guión de xeito satisfactorio triunfando a todos os niveis. En calquera caso, estas tres serven para medir o que é capaz un director ao que o diario *Le Figaro* catalogou como "o mellor director de animación da década".

A orixe de *Os nenos lobo Ame e Yuki* baseouse, do mesmo xeito que en *Summer Wars*, en vivencias persoais de Mamoru Hosoda, quen contemplaba como moitos amigos e veciños seus se convertían en pais por primeira vez. Ao director non lle pasaban desapercibidos os cambios que ía observando neles, sobre todo nas mulleres: "Cando as parellas do meu ambiente comezaron a ter fillos, estes novos pais, en especial as nais, parecéronme máis fermosos e radiantes que nunca e pregúnteime se podería facer unha película sobre o que significa educar aos fillos. Podería dicirse que creí unha película sobre unha experiencia que me gustaría ter". (Declaracións de Mamoru Hosoda extraídas do libreto que acompaña a edición en Blu-ray de *Wolf Children* editada por Selecta Visión, Páx. 8)

Se *Summer Wars* se centraba en toda unha familia (aínda que adoptando principalmente o punto de vista dun mozo), Hosoda

WOLF CHILDREN

IVÁN SUÁREZ MARTÍNEZ

tiña claro que nesta ocasión a protagonista principal debía ser feminina, explicando os motivos que lle levaron a apostar por esta historia: “As persoas cambian moitísimo cando traen un fillo ao mundo. Quizais sexa o encanto dos que se atopan con todas esas responsabilidades, pero descubrín que as mulleres en especial vólvense radiantés. Ata hai pouco, cando se falaba de maternidade era algo que me parecía moi afastado... pero acabou chegando ao meu ambiente e puíden ver neses ollos esa nova responsabilidade que me parece tan fermosa. Por iso dirixín esta película, que ten como tema a historia dunha moza que se converte en nai”. (Ibid.)

Deste xeito, tanto Hosoda como o seu guionista habitual Satoko Okudera puxéronse a traballar no libreto de *Os nenos lobo Ame e Yuki*, deslizando o director por onde quería enfocar a película: “O corazón da historia segue sendo a transformación de moza en nai, pero tamén intentei tratar á filla e ao fillo como dous personaxes independentes, polo que ao final podemos afirmar que os tres son protagonistas. Outro dos elementos que quería levar á pantalla era a evolución dos nenos dependendo das decisións que toman e a reacción da súa nai ante a súa aprendizaxe”. (Ibid.)

O Studio Chizu de Mamoru Hosoda (creado polo cineasta xusto coa preproducción desta película) encargouse de realizar a animación combinando as técnicas máis tradicionais coas novas tecnoloxías en 3D, un equilibrio que o director comentaba do seguinte xeito: “Na actualidade a maioría da animación fóra de Xapón está baseada no 3D. Con todo, para min o 2D ou o 3D é unha ferramenta, unha tecnoloxía ou un método, e ningún é superior ao outro. Persoalmente prefiro a sensación da animación a man, aínda que recoñezo que algúns efectos visuais caros é máis adecuado realizalos con tecnoloxía 3D. Aínda así gustaríame presentar unha película que ofrezca a sensación de estar feita a man. Malia todo, no caso de *Os nenos lobo Ame e Yuki* a animación 3D non se utilizou para efectos espectaculares, senón en escenas cotiás, como ondas de auga causadas polas pingas de choiva e como o vento sopra”. (Entrevista a Mamoru Hosoda para a web *Anime News Network*).

Con todo, a principal dificultade de Hosoda á hora de realizar *Os nenos lobo Ame e Yuki* foi a de atopar aos seus actores ideais para poñer voz a Hana e ao lobishome. Tal como recordaba Hosoda: “Hana dedicase a tarefas moi banais, pero en realidade creo que ten un papel moi difícil. Ao principio, organiceí unha audición porque non tiña nin idea de a quen podería asignar o papel, pero fun incapaz de decidirme. Entón díxeme que esta era a historia dunha muller que tiña fillos por primeira vez, así que necesitabamos a alguén que descubrise o dar a luz e a crianza dun fillo ao mesmo tempo que na película. Esa idea foi a que me levou a pensar en Aoi”. (Declaracións de Mamoru Hosoda extraídas do libreto que acompaña a edición en Blu-ray de *Wolf Children* editada por Selecta Visión, Páx. 8)

En efecto, a elixida foi a actriz Aoi Miyazaki, para quen Hosoda só tiña grandes eloxios: “Antes da grabación decidín con ela que non ía interpretar a unha “nai” porque a historia conta como Hana madura interiormente dos 19 aos 32 anos. Queríamos ver

ata onde podería chegar, ao mesmo tempo que ocupaba aos poucos o seu rol de nai mentres criaba aos seus propios fillos, xa que esa é en realidade a esencia da maternidade. Estivo realmente extraordinaria e crín ver a Hana encarnada ante min. Contaba cunha especie de alegría e ao mesmo tempo aprensión sobre o que lle depararía a vida, que considero algo moi similar ao que dicía sentir Hana. Aoi estaba feita da mesma pasta que Hana e posuía a forza para seguir adiante malia as dificultades. Ao mesmo tempo, tamén dispoñía dunha parte moi de rapaza, aínda algo salvaxe, que resultaba sedutora e encantadora ao mesmo tempo. Hana non é das que están todo o día con ganas de pasalo ben e estar rodeada de amigos, nin tampouco provén dun ambiente privilexiado, cheo de alegría e felicidade. Iso é o que a fai tan receptiva á felicidade que proporcionan as pequenas cousas. Esa importancia que Hana dá aos detalles atopábase dentro da voz de Aoi e realmente sentín que estaba en harmonía co seu personaxe”. (Ibid.)

Unha das máximas ambicións de Mamoru Hosoda en “*Os nenos lobo Ame e Yuki*” supuña o describir a acción desenvolvida durante 13 anos, polo que non era de estrañar que cando se lle preguntou cal foi o seu maior reto coa película respondeuse o que segue a continuación: “Representar o paso do tempo. En *A moza que saltaba a través do tempo* reviviamos unha e outra vez a mesma semana, mentres que en *Summer Wars* toda a historia desenvolviase en tres ou catro días. Neste caso, enfrenteime ao desafío de contar 13 longos anos en apenas dúas horas. Levar a escena o paso do tempo seguindo a dous nenos que crecen é moi complicado para unha película de imaxe real, e só a animación permite logralo de xeito críble”. (Ibid.)

Sobre a cuestión de como cree Hosoda que reaccionaría o público en canto contemplase *Os nenos lobo Ame e Yuki*, o director explicaba unha sensación común en non poucos cineastas, xa sexan de animación ou de películas con actores reais: “Cando estás facendo unha película estás involucrado en todos os pasos polo que non a ves realmente de maneira total, pero o que consigo ver é como o público reacciona a ela, polo que non é ata chegado a este punto cando descubro o impacto do que fixen. Cando estaba facendo a película a miña perspectiva era que estaba escoitando a historia da nai, a de Hana. Agora que está rematada e vin como reaccionou o público, deime conta de que a película ten unha mensaxe máis ampla que esa. Pero nunca sei realmente como a historia vai resoar ata que o público, a xente que leva unhas vidas moi diferentes, responde á película”. (Entrevista a Mamoru Hosoda para a web *Madman*).

Os nenos lobo Ame e Yuki foi un tremendo éxito de público en Xapón alcanzando os 4,2 billóns de iens de recaudación e o quinto posto entre as dez películas de máis éxito no país nipón durante o ano 2012. O cal demostra que Mamoru Hosoda xa estaba máis que consolidado en Oriente. E tamén en Occidente tralo paso triunfal da película por diversos festivais internacionais, xa sexa en competición ou simplemente exhibíndose en países especiais.

CINECLUBE DE COMPOSTELA

NOV 2017

ASOCIACIÓN

O Cineclub tenta ser unha asociación autoxestionada. Para iso, propoñemos unha aportación económica persoal de 5€/mes (3€ para estudantes e parados/as)
 cineclubedecompostela.blogaliza.org
 facebook.com/cineclubedecompostela
 @cineclubedecompostela@gmail.com

PROXECCIONS

Todos os mércores ás 21:30 na Gentalha do Pichel (Santa Clara, 21. Santiago de Compostela)
 Entrada de balde | Bono-axuda: 1€

MÉRcores 1

A cura (キユア [Kyua], Kiyoshi Kurosawa, Xapón, 1997, 111', VOSG)

MÉRcores 8

Os nenos lobo Ame e Yuki (おおかみこどもの雨と雪 [Ōkami Kodomo no Ame to Yuki], Mamoru Hosoda, Xapón, 2012, 117', VOSG)

MÉRcores 15

O home no cadro (Человек в рамке [Chelovek v ramke], Fyodor Khitruk, Unión Soviética, 1966, 10', VOSG)

As plumas da grúa (Журавлиные перья [Zhuravlinye perya], Ideya Garani-na, Unión Soviética, 1977, 10', VO)
A harmónica de cristal (Стеклянная гармоника [Steklyannaya

гармоника], Andrey Khrzhanovskiy, Unión Soviética, 1968, 19', VOSG)
Conto de contos (Сказка сказок [Skazka skazok], Yuriy Norshteyn, Unión Soviética, 1979, 29', VOSG)

MÉRcores 22

Roma, cidade aberta (Roma, città aperta, Roberto Rossellini, Italia, 1945, 103', VOSG)
 Xornadas contra a represión. en colaboración con a gentalha do pichel, csoa escarnio e maldizer e csa do sar

MÉRcores 29

Praza Euner (As Utópicas, Virxinia Polke e David Castro. 2017, 60')
 Coa presenza das directoras